

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte

Timofti Vladimir

judcători

Toma Nadejda

Diaconu Iurie

Boico Victor

Țurcan Anatolie

judcând, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2018, în cauza penală în privința lui

Jafarov Adil XXXXX, născut la 27 iunie 1963, fără loc permanent de trai în Republica Moldova, cetățean al Republicii Azerbaidjan.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 14.07.2017 – 24.08.2017;*
2. *Instanța de apel: 26.10.2017 – 15.03.2018;*
3. *Instanța de recurs: 19.04.2019 – 22.10.2019.*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 august 2017, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, Jafarov Adil a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal la 11 (unsprezece) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei, calculându-se din data pronunțării sentinței, cu includerea în acest termen perioada aflării în stare de reținere și arest preventiv de la 20.11.2016 până la 24.08.2017.

Măsura preventivă - arestul preventiv aplicat lui Jafarov Adil s-a menținut până la devenirea definitivă a sentinței.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de Shamiyev Shaig către Jafarov Adil privind încasarea prejudiciului material și moral, dispunându-se încasarea din contul lui Jafarov Adil în beneficiul lui Shamiyev Shaig prejudiciul material în mărime de 65000(șaiszeci și cinci mii) lei.

S-a respins cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat, că Jafarov Adil, la 06 ianuarie 2014, cetățeanul Republicii Azerbaijan, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, aflându-se în mun. Chișinău, având în posesie cheia de la intrare și, respectiv, acces liber în apartamentul nr. 9, din str. Alexandru cel Bun nr. 25 din mun. Chișinău, apartament care este închiriat de către cetățenii Azerbaijanului, Shamiyev Shaig și Shamyiev Ozal, pe ascuns a pătruns în apartamentul nominalizat, de unde a sustras bani în sumă totală de 65 mii lei, dintre care 25 mii MDL îi aparțineau cet. Shamiyev Ozal, iar 40 mii MDL îi aparținea cet. Shamiyev Shaig.

Acțiunile inculpatului Jafarov Adil au fost încadrate în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, după semnele calificative: *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care inculpatul Jafarov Adil să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și ținând cont de art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, a-i stabili o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Să fie admisă acțiunea civilă înaintată de Shamiyev Shaig către Jafarov Adil privind încasarea prejudiciului material și moral, în limita în care instanța va decide că aceasta este întemeiată.

Să fie obligat condamnatul Jafarov Adil să achite în contul statului cheltuielile judiciare în sumă de 21278,5 lei, formate din cheltuielile suportate pentru extrădarea acestuia din Federația Rusă.

În motivare a indicat că nu are careva obiecții la sentința instanței de judecată referitor la aprecierea probelor, calificarea acțiunilor inculpatului, inclusiv și la pedeapsa stabilită lui Jafarov Adil pentru comiterea infracțiunii incriminate, fapt ce nu poate fi invocat referitor la respingerea încasării cheltuielilor de judecată, or, reieșind din textul sentinței, se constată că instanța a apreciat drept neîntemeiată încasarea de la condamnat în contul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 21278,5 formate din cheltuielile suportate pentru extrădarea acestuia din Federația Rusă, evidențiind că statului revine obligația pozitivă de a administra probe pentru a demonstra vinovăția unei persoane.

Apelantul a notificat prevederile art. 227 alin. (1) și 229 Cod de procedură penală și a menționat că, urmărirea și judecarea unei cauze penale condiționează efectuarea de cheltuieli pentru întocmirea și transmiterea actelor de procedură, pentru administrarea probelor și conservarea mijloacelor materiale ca probă, cu retribuirea apărătorilor, precum și cu orice alte cheltuieli necesare bunei desfășurări a procesului penal. În cheltuielile ocazionate de administrarea probelor se includ și sumele pentru retribuția cuvenită experților și interpreților pentru serviciul care l-au adus justiției. Spre deosebire de procesul civil, unde sumele necesare acestor cheltuieli sunt avansate de către reclamant, prin plata taxei de timbru, la introducerea acțiunii, în cauzele penale, în care activitatea judiciară se desfășoară din oficiu, sumele necesare cheltuielilor de urmărire sau de judecată sunt avansate, de regulă, de stat, prin organul judiciar în fața căruia se află cauza penală.

Efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o; prin urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală; întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli; de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

În astfel de circumstanțe, acuzarea a considerat că cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauza penală de învinuire a lui Jafarov Adil urmează să fie încasate din contul acestuia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2018 a fost respins ca nefondat apelul declarat de procuror, cu menținerea hotărârii atacate.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, probele, fiind apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Jafarov Adil de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că, inculpatul, fiind asistat de către un avocat (f.d. 2, vol. III), până la începerea cercetării judecătorești a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și a solicitat prin cererea autentică depusă, ca judecata să se facă pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, pe care le cunoaște și asupra cărora nu are obiecții, care a fost acceptată de instanța de fond, astfel, cauza a fost examinată în procedură simplificată, conform art.364/1 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a relevat că, acuzatorul de stat a contestat sentința în partea stabilirii pedepsei, pe care o consideră prea blândă, precum și în partea ce ține de respingerea cererii de încasare a cheltuielilor de judecată din contul inculpatului.

În această ordine de idei, instanța de apel, verificând legalitatea pedepsei stabilite inculpatului, a conchis că, prima instanță a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care potrivit art. 16 Cod penal se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave, de gradul social redus al faptei, de personalitatea inculpatului, care a recunoscut integral vinovăția, s-a căit sincer, a solicitat examinarea cauzei în baza art. 364/1 Cod de procedură penală, anterior nu a fost judecat (f.d. 156, vol. I), la evidența medicului narcolog nu se află (f.d. 158, vol. I), nu este încadrat oficial în câmpul muncii, s-a eschivat de la răspundere în cadrul urmăririi penale, ceea ce a dus la tergiversarea cauzei, fără loc de trai permanent pe teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, instanța de apel a considerat că, nu se atestă temeuri de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate în partea individualizării și stabilirii pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 11 luni - pedeapsă pe care inculpatul a executat-o real integral și a fost eliberat din locurile de detenție, or, procurorul a solicitat ca inculpatului să-i fie numită pedeapsa sub formă de 12 luni închisoare.

De asemenea, instanța de apel a conchis că, sunt nefondate și alegațiile procurorului asupra soluției instanței de fond de respingere a cererii privind încasarea cheltuielilor de judecată, or, verificând legalitatea și temeinicia sentinței sub aspectul dat, instanța de apel a menționat că, în prezenta speță instanța de fond și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 227-229 Cod de procedură penală, astfel, hotărârea adoptată cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea cererii procurorului privind încasarea cheltuielilor suportate pentru extrădarea inculpatului, Jafarov Adil din Federația Rusă în mărime de 21278,50 lei.

Așadar, instanța de apel a reliefat că, cheltuielile judiciare solicitate de către acuzatorul de stat în sumă de 21278,50 lei, suportate pentru extrădarea inculpatului, reprezintă cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, deoarece normele procesual penale nu prevăd încasarea din contul condamnatului a acestor cheltuielilor judiciare, or, potrivit art. 535 Cod de procedură penală, cheltuielile legate de acordarea asistenței juridice le suportă partea solicitantă pe teritoriul țării sale dacă nu este stabilit un mod de acoperire a cheltuielilor în condiții de reciprocitate sau prin tratat internațional și art. 11 alin. (2) lit. c) al Legii cu privire la asistența juridică internațională în materie penală nr. 371 din 01.12.2006, potrivit căruia, statul solicitant suportă cheltuieli de transfer al persoanelor pe teritoriul statului solicitant.

6. Decizia instanței de apel, pronunțată integral la data de 12 aprilie 2018, este atacată, la 26 aprilie 2018, cu recurs ordinar de către procuror, care, invocând prevederile art.427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, în partea ce ține de soluția cu privire la cheltuielile judiciare, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, indicând aceleași motive care au fost expuse în cererea de apel.

7. Avocatul Roșca Nicolae în numele inculpatului a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de procuror, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează, că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Analizând decizia atacată, Colegiul lărgit consideră că sunt nefondate alegațiile acuzatorului de stat privind soluția instanței de apel în ce privește respingerea cererii procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, judecarea

apelului declarat de procuror în care și-a expus și dezacordul cu soluția instanței de fond în sensul dat, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 5 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Mai mult ca atât, instanța de recurs reține faptul, că argumentele invocate de recurent au constituit obiect al examinării la judecarea cauzei în instanța de apel, și asupra acestora instanța judecătorească s-a expus argumentat în hotărârea pronunțată.

Subsidiar, Colegiul lărgit consideră necesar de a menționa că, potrivit art. 227 alin. (2) pct. 5) și alin. (3), 535 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală și se plătesc din sumele alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate. Cheltuielile legate de acordarea asistenței juridice le suportă partea solicitantă pe teritoriul țării sale dacă nu este stabilit un alt mod de acoperire a cheltuielilor în condiții de reciprocitate sau prin tratat internațional.

Conform art. 11 alin. (1), 82 alin. (1) din Legea 371-XVI din 01.12.2006, în vigoare din 02.02.2007, cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, cheltuielile de îndeplinire a cererii de asistență juridică sunt suportate, de regulă, de statul solicitat. Cheltuielile aferente procedurii de extrădare efectuate pe teritoriul său le suportă Republica Moldova prin bugetele autorităților și instituțiilor implicate.

Iar art. 24 alin. (1) din Convenția europeană de extrădare din 13.12.1957, în vigoare din 31.12.1997, prevede că, cheltuielile ocazionate de extrădare pe teritoriul părții solicitate vor fi în sarcina acestei părți.

Prin urmare, cheltuielile de extrădare sunt catalogate ca judiciare, fiind suportate de Republica Moldova prin bugetele autorităților și instituțiilor implicate.

În același timp, potrivit art. 385 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată este obligată să soluționeze cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare.

Conform art. 229 alin. (1) - (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Astfel, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Colegiul reține că aplicarea prevederilor art. 227 și 229 Cod de procedură penală, în cauza de pe rol, nu constituie în sine o eroare de drept, ci prezintă o procedură de drept, expres prevăzută în dispozițiile normelor nominalizate, de soluționarea chestiunilor privind cheltuielile judiciare de către instanța de judecată în temeiul circumstanțelor stabilite în fiecare caz aparte.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de procuror urmează a fi respins ca inadmisibil.

9. În temeiul art. 434, art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE:

Se respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2018, în cauza penală în privința lui **Jafarov Adil XXXXX**.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **15 noiembrie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Diaconu Iurie

Judecător

Boico Victor

Judecător

Țurcan Anatolie